

לקט ידיעות –ינואר-מרץ- 2025

חוקרות התכנית: אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך, ד"ר תמי קנר
עורכי הלקט: סתיו שם-טוב ויוליה ארפורט; צוות המחקר: נועה קדמון וטל זלינגר

ידיעות התכנית למשפט וביטחון לאומי (INSS)

ינואר:

הפסקת פעילות אונר"א: מהלך ראוי המחייב הערכות מקדימה, 6 בינואר.
נייר מדיניות בנושא החקיקה להפסקת פעילות אונר"א, שכתבו חוקרי המכון ד"ר תמי קנר, אל"ם (מיל') פנינה שרביט ברוך ותא"ל (מיל') אודי דקל.

בעיית אונר"א: שינוי המדיניות בישראל והשאלות שנותרו פתוחות, 7 בינואר.
פודקאסט על הפערים בין המטרה שלשמה הוקמה אונר"א לבין פעילותה, והמשמעויות השונות של החקיקה להפסקת פעילות אונר"א, בהשתתפות חוקרי המכון, ד"ר תמי קנר ופרופ' קובי מיכאל בהנחיית ד"ר ירון שניידר.

אז מה כן? - פרק 6: עזה ביום שאחרי עסקה - לשנות גישה, 15 בינואר.
פודקאסט בנושא העסקה לשחרור החטופים והיום שאחרי בעזה, בהשתתפות חוקרי המכון תא"ל (מיל') אודי דקל, ד"ר תמי קנר ויוחנן צורף ובהנחיית אטילה שומפלבי.

מרץ:

בג"ץ הכריע: ישראל עמדה בחובותיה ההומניטריות כלפי עזה, 31 במרץ.
פוסט בנושא דחיית בג"ץ את העתירה בעניין הסיוע ההומניטרי שהגישו ארגוני זכויות אדם והמשמעויות העולות ממנו. ד"ר תמי קנר.

אפריל:

תובנות מצו הביניים שהוציא בג"ץ בעתירות נגד פטורי ראש השב"כ, 9 באפריל
פוסט בנושא החלטת בג"ץ מתאריך ה-8 באפריל הקובעת שראש השב"כ, מר' רונן בר, ימשיך בתפקידו עד שתתקבל החלטה אחרת. ד"ר תמי קנר.

ינואר:

בג"ץ 8987/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת

ב-2 בינואר [קיבל](#) בג"ץ באופן חלקי, בדעת רוב, את העתירות שהוגשו נגד החוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 37), התשפ"ג-2022, אשר מקנה לשר לביטחון לאומי שורה של סמכויות הנוגעות לעבודת משטרת ישראל. השופטים **פוגלמן, עמית, וילנר, גרוסקופף וכשר** קבעו כי יש לקבל את העתירות בנוגע לסעיף 8ד לפקודה אשר מאפשר לשר לקבוע מדיניות בתחום החקירות ולהורות על בטלותו, אך להותיר על כנם את שאר סעיפי התיקון. השופטים **אלרון, סולברג, שטיין וכנפי-שטייניץ** סברו כי יש לדחות העתירות במלואן.

בג"ץ 5433/24 מוחמד אבו גנימה נ' ממלא מקום נציב שירות בתי הסוהר

ב-2 בינואר [דחה](#) בג"ץ עתירה להעברת גופותיהם של מספר מחבלים בעלי אזרחות ישראלית לבני משפחותיהם וקבע כי אין פגם בהחלטה להשאירן בחזקת המדינה כל עוד מתקיימים מגעים לשחרור החטופים הישראלים המוחזקים ברצועת עזה.

בג"ץ 4395/24 הרשות הפלסטינית נ' הכנסת

ב-13 בינואר [דחה](#) בג"ץ עתירה שהגישה הרשות הפלסטינית נגד החוק לפיצוי קורבנות טרור (פיצויים לדוגמה), התשפ"ד-2024 וחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס' 43), התשפ"ד-2024, אשר מאפשרים לנפגעי טרור לתבוע פיצויים מגורמים אשר מממנים טרור.

בג"ץ [44322-01-25](#) **בחרנו בחיים – משפחות שכולות ונפגעי פעולות איבה נ' ממשלת ישראל**; בג"ץ [44421-01-25](#) **ארגון אלמגור נ' מדינת ישראל**; בג"ץ [44517-01-25](#) **פלונת נ' מדינת ישראל** – ממשלת ישראל; בג"ץ [56982-01-25](#) **עזבון המנוחה הודיה-נחמה אסולין ז"ל נ' מדינת ישראל** ב-19 בינואר דחה בג"ץ שלוש עתירות שהוגשו נגד מתווה הפסקת האש ושחרור החטופים שהתקבל על ידי הממשלה ב-17 בינואר. ב-23 בינואר [דחה](#) בג"ץ עתירה נוספת נגד המתווה. **שתיים** מן העתירות כוונן למתווה בכללותו ולשחרורם של מחבלים במסגרתו, ו**שתיים** [האחרות כוונן לשחרורם של מחבלים ספציפיים במסגרת עסקה זו](#).

בג"ץ 74821-12-24 **שרין ראגח נ' המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית**

ב-21 בינואר [דחה](#) בג"ץ עתירה נגד צו החרמה והריסה שהוצא למבנה בכפר שוויכה בו התגורר המחבל תאמר עאבד אללטיף ראג'י שביצע פיגוע טרור בו נרצח רס"ל אלחנן קליין ז"ל ונפצעו ארבעה לוחמי מג"ב נוספים.

ב-21 בינואר אימצה הכנסת את [חוק איסור הכחשת אירועי טבח 7 באוקטובר 2023 \(טבח שמיני עצרת\)](#), [התשפ"ה-2025](#) הקובע כי פרסום והפצת דברים המכחישים את טבח השבעה באוקטובר

או המגנים על מעשי ארגון הטרור חמאס במסגרתו, יהוו עבירה פלילית שהעונש בצידה הוא חמש שנות מאסר.

פברואר:

בג"ץ 17686-02-25 **לביא זכויות האזרח מינהל תקין ועידוד ההתיישבות (ע"ר) נ' הוועדה לבחירת שופטים**

ב-9 בפברואר **דחה** בג"ץ את העתירה נגד החלטת הוועדה לבחירת שופטים למנות את השופט יצחק עמית לכהונה כנשיא בית המשפט העליון.

בג"ץ 54851-12-24 **נגלאא עודה נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש**
ב-10 בפברואר **דחה** בג"ץ את העתירה נגד צו החרמה והריסה למבנה הממוקם בסלפית בו מתגורר עמאר רזק כאמל עודה אשר ביצע ב-4.8.24 פיגוע טרור, בשל היעדר עילה להתערבות משפטית.

בג"ץ 78693-01-25 **משמר הדמוקרטיה הישראלית (ע"ר) נ' ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי**
ב-16 בפברואר **דחה** בג"ץ את העתירה לפרסום מלוא מסמכי ההסכם לשחרור חטופים שאושר על ידי ממשלת ישראל בתאריך 17.1.25 עקב היעדר עילה להתערבות משפטית.

בג"ץ 74976-09-24 **עמית הלוי נ' שר הביטחון**
ב-16 בפברואר **דחה** בג"ץ את העתירה לקיום הוראות החוק לביטול אזרחותו או תושבתו של פעיל טרור שמקבל תגמול עבור ביצוע מעשה הטרור, וקבע שאין מקום להתערבות בית המשפט כאשר יש דיון פנימי בנושא המדובר בין חברי הרשות המבצעת.

בג"ץ 19645-02-25 **ויקי כהן נ' ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי**
ב-17 בפברואר **דחה** בג"ץ את העתירה לחשיפת מלוא פרטי ההסכם לשחרור חטופים מתאריך 15.1.25 וליישום מידי של כל שלבי ההסכם, בהיעדר עילה להתערבות משפטית.

בג"ץ 47096-01-25 **מהדי דין אללה נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית**
ב-18 בפברואר **דחה** בג"ץ את העתירה נגד צו החרמה והריסה מיום 5.1.25 למבנה בכפר ראפאת בו התגורר מבצע פיגוע טרור בתאריך 10.9.2024.

ב-19 בפברואר אימצה הכנסת את **חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 40)**, **התשפ"ה-2025** הקובע כי לא יינתנו אשרה ורישיון ישיבה למי שפרסם דברי הכחשת השואה, דברי הכחשת טבח ה-7 באוקטובר, וכן למי שפרסם דברי תמיכה בהעמדה לדין של אזרחים ישראלים במדינת חוץ או בבית דין בינלאומי בשל פעולות שעשו במסגרת תפקידם בצבא הגנה לישראל או באחת מזרועות הביטחון של מדינת ישראל.

מרץ:

בג"ץ 4621/24 רופאים לזכויות אדם-ישראל נ' ממשלת ישראל

ב-2 למרץ [מחק](#) בג"ץ את העתירה לקביעת מנגנון פינוי חולים ופצועים בלתי מעורבים בלחימה מרצועת עזה לצורך קבלת טיפול רפואי נוכח התפתחויות עובדתיות אשר ייתרו את הכרעת בית המשפט.

בג"ץ 32300-10-24 AIDA-The Association of International Development Agencies נ'

ממשלת ישראל

ב-3 במרץ [מחק](#) בג"ץ את העתירה נגד השהיית הטיפול בבקשות לרישום ארגוני סיוע ומתן המלצות לצורך קבלת רישיונות שהייה ועבודה של עובדים בינלאומיים של ארגונים הומניטריים לא ממשלתיים כפי שהיה מבוצע עד סוף 2023, בשל שינוי מהותי בתשתית העובדתית העומדת ביסודה (החלטת הממשלה על כינונו של הסדר חלופי).

בג"ץ 79528-01-25 חברת אזמיר לייבוא וייצור זהב נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש

ב-12 במרץ [דחה](#) בג"ץ את העתירה לביטול החרמת כספי החברה אשר נתפסו על ידי כוחות הביטחון על רקע חשד שמדובר בכספי טרור, בשל היותה עתירה מוקדמת שכן טרם התקבלה החלטה סופית בעניין.

בג"ץ 16218-03-25 עיסא אסמאעיל נ' ראש המנהל האזרחי בגדה המערבית

ב-16 במרץ [דחה](#) בג"ץ את העתירה המבקשת להורות למשיבים לנקוט בפעולה הדרושה כדי להגן על הגוף, הרכוש והמקרקעין של העותרים על רקע התנכלויות אלימות מצד גורמים שונים, בגין אי מיצוי הליכים.

בג"ץ 43461-03-25 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה חה"כ בנימין נתניהו;

בג"ץ 44727-03-25 נמרוד שפר נ' היועצת המשפטית לממשלה; בג"ץ 44873-03-25 משמר

הדמוקרטיה הישראלית (ע"ר) נ' ראש הממשלה

ב-18 וה-20 במרץ דחה בג"ץ שלוש עתירות נגד הצעת החלטה לסיום כהונתו של ראש השירות הביטחון הכללי, מר' רונן בר, בשל היותן עתירות מוקדמות.

בג"ץ 54321-03-25 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ. ממשלת ישראל ה-37

ב-21 במרץ הוציא בג"ץ צו ארעי שהקפיא את החלטת הממשלה לפטר את ראש השב"כ, רונן בר, עד למתן החלטה אחרת בעתירה.

בג"ץ 52408-02-25 גאלב שהאב נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

ב-23 במרץ [דחה](#) בג"ץ את העתירה נגד צו החרמה והריסה ביחס לחלק ממבנה הממוקם באל ראם בו התגורר מוחמד גאלב מחמוד שהאב אשר ביצע בתאריך 14.7.2024 פיגוע טרור, בשל היעדר עילה להתערבות משפטית.

בג"ץ 54641-03-25 עיריית ג'נין נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון ; בג"ץ 54651-03-25 לטיפה סתיתי נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון ; בג"ץ 55522-03-25 עומר מוחמד סעיד עומר נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון

ב-23 במרץ **דחה** בג"ץ את העתירות המבקשות לבטל את ה"הודעה בדבר הריסת מבנים לצרכים ביטחוניים מובהקים-מרחב מ.פ ג'נין" בשל היעדר עילה להתערבות. נקבע כיהתקיימה בחינה פרטנית של כל מבנה ומבנה על ידי גורמי צבא והוחלט על מספר מבנים מצומצם להריסה על רקע צורך צבאי מובהק.

בג"ץ 61599-02-25 גודת שחרור נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש
ב-24 במרץ **דחה** בג"ץ את העתירה נגד צו החרמה והריסה מכוח תקנה 119 לתקנות ההגנה ביחס לדירה בקומה ק+1 מתוך מבנה בן ארבע קומות שבו מתגורר המחבל מחמד ג'ודת קאסם שחרור אשר ביצע פיגוע טרור בתאריך 2.11.2023.

בג"ץ 66241-03-25 שמואל שי נ' ממשלת ישראל
ב-26 במרץ **דחה** בג"ץ את העתירה נגד החלטה על תקציב המדינה לשנת הכספים 2025, הטוענת שנפלו פגמים חוקתיים במסגרת התקציב, בשל העדר תשתית עובדתית לנטען בעתירה.

בג"ץ 2280/24 גישה נ' ממשלת ישראל
ב-27 במרץ **דחה** בג"ץ את עתירת ארגוני זכויות אדם שהוגשה לפני למעלה משנה בעניין הסיוע ההומניטרי לעזה במהלך מלחמת "חרבות ברזל", וקבע כי ישראל עמדה בחובותיה ההומניטריות מכוח דיני המלחמה. עוד הדגיש בית המשפט שישראל איננה נדרשת לספק סיוע לאוכלוסייה בעצמה, שכן היא איננה כוח כובש בעזה.

ב-27 במרץ **עבר** בכנסת התיקון לחוק-יסוד: השפיטה (תיקון מס' 4) המשנה את הרכב הוועדה לבחירת שופטים באופן המגדיל את משקלם של הפוליטיקאים בוועדה ומבטל את הווטו שהיה לשופטים. התיקון יכנס לתוקף בתחילת כהונתה של הכנסת העשרים ושש.

אפריל:

בג"ץ 20774-03-25 אסעד חשאש נ' המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית
ב-3 באפריל **דחה** בג"ץ את העתירה נגד צו החרמה והריסה ביחס לקרקע שעליה היה בנוי ביתו של המאם אסעד אחמד חשאש אשר ביצע פיגוע נגד כוחות צה"ל ביום 27.6.2024, והבינוי שנמצא עליה היום, בשל היעדר עילה להתערבות משפטית.

בג"ץ 38932-11-24 נאסר עבד אללטיף מחמוד בראהמה נ' המפקד הצבאי באזור הגדה המערבית
ב-10 באפריל **דחה** בג"ץ את העתירה נגד דחיית בקשה לקבלת אישור בטחוני לקידום היתר בנייה עבור מבנים הנמצאים בתחומי צו בדבר איסור בנייה, בשל היעדר הצדקה להתערבות משפטית.

בג"ץ 30312-03-25 יהודה כהן ואח' נ' ממשלת ישראל

ב-10 באפריל [דחה](#) בג"ץ את העתירה נגד החלטה על הפסקת מכירת חשמל לרצועת עזה בשל היעדר עילה להתערבות משפטית. כמו כן בהקשר לחלק מהטיעונים קבע כי אין מקומו של בית המשפט להתערב בהחלטה על איזון בין שיקולים רלוונטיים אשר התקבלה על דעת כלל הגורמים הנדרשים לנושא.

בג"ץ 3798/24 אכרם נצרי אליאס מורה נושא נ' המינהל האזרחי באיו"ש

ב-20 באפריל [דחה](#) בג"ץ את העתירה לביטול דחיית הבקשה להחרגת מקרקעין מתחומי צו איסור בניה ולאישור היתר בניה לצורך מיצוי הליכי התכנון והכשרת הבינוי של המקרקעין, עקב היעדר עילה להתערבות בהחלטת המפקד הצבאי וכמו כן, חוסר ניקיון כפיים מצד העותר.

בג"ץ 59391-09-24 מועצה מקומית טובא-זנגריה נ' מועצת מקרקעי ישראל

ב-22 באפריל [דחה](#) בג"ץ את העתירה להארכת האפשרות להסדרת מבנים שנבנו במקרקעי מדינה, אליהם פלשו העותרים והחלת יישובי בדואים בצפון הארץ בהוראת פטור ממכרז, הקבועה בתקנות חובת המכרזים, בשל חוסר תשתית משפטית ראויה לעתירה והיעדר עילה להתערבות.

בג"ץ 47656-11-24 מוחמד שחאתית נ' המינהל האזרחי באיו"ש

ב-22 באפריל [דחה](#) בג"ץ את העתירה נגד דחיית הבקשה לקידום הליך רישוי למבנה הנמצא בתחומי צו איסור בניה והפסקתה בשל העדר עילה להתערבות בהחלטות המפקד הצבאי.

בג"ץ 4897/24 בידינו-למען הר הבית (ע"ר) נ' ח"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי

ב-22 באפריל [דחה](#) בג"ץ את העתירה המבקשת להורות למפקד מחוז ירושלים במשטרת ישראל להימנע מהרחקת יהודים דתיים מהר הבית ולשר לביטחון לאומי להתוות מדיניות המשטרה למניעת שיטור יתר כלפי יהודים דתיים בהר הבית בשל היעדר עילה להתערבות משפטית.

בג"ץ 1015/24 תנועת אומ"ץ- אזרחים למען מנהל תקין וצדק נ' מבקר המדינה

ב-27 באפריל [מחק](#) בג"ץ את העתירה להוצאת צו על תנאי להפסקת הליך ביקורת ביחס לדרג הצבאי והביטחוני עד לסיום המלחמה והגשת ממצאיה של ועדת חקירה ממלכתית בשל הגעת הצדדים להסכמה באשר ליתר שלבי הביקורת.

בג"ץ 51433-02-25 מעוצה מקומית מטולה נ' ממשלת ישראל

ב-28 באפריל [דחה](#) בג"ץ את העתירה להארכת תקופת הסיוע במימון פתרונות דיור זמני, מעבר למועד הנקבע בהחלטת הממשלה במתווה החזרה ליישובי הצפון, בשל העדר בסיס להתערבות משפטית

בג"ץ 45266-08-24 סלימאן חסן רשיד טמיזה נ' המפקד הצבאי באזור הגדה המערבית
ב-30 באפריל [דחה](#) בג"ץ את העתירה נגד דחיית הבקשה להליך רישוי למבנה אשר מצוי בתחומי
איסור בניה ונגד אי קליטת הבקשה להיתר בניה ללא אישור המפקד הצבאי לקידום הליך רישוי,
בשל העדר סיבה להתערבות משפטית בהחלטת המפקד הצבאי.

ידיעות בינלאומיות הקשורות לישראל

ינואר:

ב-6 בינואר [הגישה](#) אירלנד לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) הצהרת התערבות בהליך שיזמה
דרום אפריקה נגד ישראל מכוח אמנת הג'נוסייד.

ב-17 בינואר [פרסם](#) האו"ם תכנית פעולה להגברת הניטור והתגובה לאנטישמיות.

ב-24 בינואר [ביטל](#) משרד האוצר של ארה"ב את הסנקציות שהטיל ממשל בידן על גורמים
ישראליים ופלסטיניים, בעקבות חתימת הנשיא טראמפ על "צו נשיאותי לביטול ראשוני של צווים
ופעולות פוגעניים".

לניתוח קצר ראו: 30 בינואר, [בראד ברוקס רובין](#), [Just Security](#).

ב-30 בינואר [הגישה](#) בליז לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) הצהרת התערבות בהליך שיזמה דרום
אפריקה נגד ישראל מכוח אמנת הג'נוסייד.

ב-30 בינואר [פרסם](#) נשיא ארצות הברית הנכנס, דונלד טראמפ, צעדי מדיניות חדשים למאבק
באנטישמיות.

ב-31 בינואר [הקימו](#) המדינות בליז, קובה, נמיביה, הונדורס, סנגל, דרום אפריקה, קולומביה,
בוליביה ומלזיה את "קבוצת האג" שמטרתה לקדם שימוש בכלים משפטיים, דיפלומטיים
וככלכליים על מנת "לסיים את הכיבוש הישראלי של מדינת פלסטין ולתמוך במימוש הזכות הבלתי
ניתנת לשלילה של העם הפלסטיני להגדרה עצמית".

פברואר:

בהחלטות בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) מתאריכים [ה-4](#), [ה-7](#), [וה-20](#) בפברואר אישר בית הדין,
השתתפותם של הארגון לשיתוף פעולה אסלאמי, הליגה הערבית והאיחוד האפריקאי בהליכים
המייעצים בנוגע להתחייבויותיה של ישראל בשטח הפלסטיני הכבוש ובקשר אליו.

ב-24 בפברואר [ביטל](#) ממשל טראמפ מזכר אשר [הוציא](#) ממשל בידן, שנועד למנוע העברת נשק
אמריקאי למדינות שעושות בו שימוש להפרת החוק הבינלאומי וזכויות האדם, על רקע שימוש
שעשתה ישראל בנשק שסופק על ידי ארצות הברית במלחמת "חרבות ברזל" ברצועת עזה.

ב-26 בפברואר **דחה** בית הדין האירופי לזכויות האדם (ECHR) בקשה לצו ביניים בעתירה המבקשת לאסור על גרמניה ובריטניה לספק נשק לישראל מאחר שהיא חורגת מגבולות הכללים של תקנה 39 (אמצעי ביניים) בתקנות בית הדין.

ב-26 בפברואר הוציאה ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) **החלטה** על סגירת ההליכים נגד מוחמד דיאב אבראהים אל־מֶסְרִי (המוכר בכינוי מוחמד דף), בהתבסס על הצהרות פומביות ורשמיות של גורמים שונים בדבר מותו.

מרץ:

ב-5 במרץ **הודיע** כוח המשימה הפדרלי למאבק באנטישמיות כי מחלקת המשפטים פתחה בחקירה אזרחית נגד אוניברסיטת קליפורניה שתבחן האם האוניברסיטה נקטה באפליה על רקע גזע, דת ומוצא לאומי נגד פרופסורים, עובדים ושאר אנשי הצוות שלה, בכך שהיא אפשרה קיום סביבה עוינת ליהודים בקמפוסים שלה.

ב-12 במרץ **הוגשו** לבית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ), 45 תצהירים על ידי מדינות וארגונים בינלאומיים במסגרת הליך חוות הדעת המייעצת בעניין חובותיה של ישראל בנוגע לנוכחות ופעילות האו"ם ארגונים ומדינות בשטחים הפלסטינים.

ב-13 במרץ פרסמה ועדת החקירה העצמאית הבינלאומית של האו"ם בנוגע לשטח הפלסטיני הכבוש, כולל מזרח ירושלים, וישראל **דוח** בנוגע לשימוש השיטתי באלימות מינית, אלימות הפוגעת בפריון, וצורות נוספות של אלימות מגדרית בידי כוחות הביטחון הישראליים מאז 7 באוקטובר 2023. בין היתר מייחס הדוח לישראל מתקפות מכוונות, בלתי מבחינות ולא מידתיות כנגד נשים וילדות וכן פגיעה בפריון וילודה באמצעות מתקפות ישירות על מתקני רפואת נשים ופוריות, מניעת גישה אליהם וכן באמצעות הרעבה.

אפריל:

ב-1 באפריל **פרסמו** יו"ר ועדת החוץ של בית הנבחרים האמריקאי, בריאן מאסט ויו"ר ועדת החוץ של הסנאט, ג'ים ריש, הצהרה משותפת המגנה את מועצת זכויות האדם של האו"ם על התמקדותה "הבלתי פרופורציונלית" בישראל והזהירו שתומכי הקמת מנגנון חקירה בינלאומי נוסף נגדה עלולים להתמודד עם סנקציות, בדומה לאלו שהוטלו על בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC).

ב-3 באפריל **הודיע** ראש ממשלת הונגריה, ויקטור אורבן, על כוונת ארצו לפרוש מבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) וגיינה את בית הדין על היותו גוף פוליטי. ההודעה נמסרה על רקע צווי מעצר שהוציאה ה-ICC בנובמבר 2024 נגד ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו ושר הביטחון לשעבר יואב גלנט, בגין חשדות לפשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות בעזה, בעת ביקורו של בנימין נתניהו בהונגריה.

ב-3 באפריל [הודיעה](#) ניקרגואה לבית הדין הבינלאומי בהאג (ICJ) על משיכת בקשתה להצטרפות להליך הגינוסייד של דרום אפריקה נגד ישראל.

ב-14 באפריל [נענה](#) בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג (ICJ) לבקשת ישראל והאריך את המועד האחרון להגשת תגובתה (Counter-Memorial) בתיק התביעה של דרום אפריקה. המועד החדש שנקבע הוא 12 בינואר 2026, זאת במקום 28 ביולי 2025.

ב-16 באפריל ערכאת קדם-משפט של הבית בדין הפלילי הבינלאומי (ICC) [החלה](#) בתהליכי בדיקה של שאלת הפרתה של הונגריה את חובותיה תחת חוקת רומא, עקב סירובה של הונגריה לכבד צווי מעצר נגד ראש הממשלה בנימין נתניהו, במהלך ביקורו בהונגריה בתחילת אפריל ופנתה להונגריה בהזמנה להגיש מידע וטענות בנושא עד ה-23 במאי.

ב-24 באפריל [קיבלה](#) לשכת הערעורים של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) את הערעור של ישראל נגד החלטת הלשכה הקדם-משפטית וקבעה כי הלשכה הקדם-משפטית שגתה בכך שלא התייחסה לטענת ישראל, לפיה עומדת לה הזכות להעלות טענה בעניין סמכות השיפוט של בית הדין בהתאם לסעיף 19(c)(2) של האמנה, והחזירה את הדיון ללשכה קדם-משפטית לצורך הכרעה לגופו של עניין. בנוסף, [דחתה](#) לשכת הערעורים ברוב דעות (השופטות [לוז דל כרמן איבניס קראנזה וסולומי בוסה](#) בדעת מיעוט), את ערעורה של ישראל על דחיית הלשכה הקדם-משפטית את בקשתה להורות לתובעת להוציא הודעה חדשה בהתאם לסעיף 18(1) של האמנה וקבעה כי הערעור אינו קביל, מאחר שהחלטת הלשכה הקדם-משפטית אינה מהווה החלטה בנוגע לקבלת התביעה או קבילות בהתאם לסעיף 82(a)(1) של האמנה.

ידיעות בינלאומיות כלליות

ינואר:

ב-1 בינואר [התקבלה](#) אוקראינה באופן רשמי כמדינה ה-125 החברה בחוקת רומא של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC).

ב-7 בינואר [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי יוון הפרה את האמנה בכך שהשיבה מבקשי מקלט למדינות מוצאם ללא ביצוע הליך בדיקה נאות של נסיבות ענייניהם.

ב-7 בינואר [הכריז](#) מזכיר המדינה האמריקאי היוצא, אנתוני בלינקן, כי לפי ראיות שהובאו בפניו, ארגון ה-RSF הפועל בסודן אשם בביצוע רצח עם במסגרת מלחמת האזרחים במדינה, והפעיל סנקציות נגד הארגון ואנשיו.

ב-10 בינואר נתן בית המשפט במדינת ניו-יורק בארה"ב את גזר הדין בפרשת "דמי השתיקה", בה הורשע נשיא ארה"ב הנבחר, דונלד טראמפ, ב-34 סעיפים של זיוף מסמכי תאגיד. עקב בחירתו של טראמפ לכהונה שניה בבית הלבן, בית המשפט שחרר אותו ללא תנאי ונמנע מגזירת עונש מאסר, תוך הותרת הרשעתו על כנה.

11 בינואר, [AP](#).

ב-14 בינואר [פרסם](#) משרד התובע המיוחד במשרד המשפטים של ארה"ב, ג'ק סמית', דו"ח מפורט אשר מציג את השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה להעמיד לדין את נשיא ארה"ב הנבחר, דונלד טראמפ, בגין חלקו בהצתת "מהומות הקפיטול" ב-6 בינואר 2021, טרם בחירתו לכהונה שניה. לניתוח נקודות מרכזיות ראו: 14 בינואר, [טום ג'וסלין וריאן גודמן](#), [Just Security](#).

ב-18 בינואר [הוציאה](#) ערכאת קדם המשפט של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) צו מעצר נגד אוסאמה אלמסרי נגיים, מפקד משטרת טריפולי בלוב, שחשוד בביצוע פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה במתקני מעצר שהיו תחת פיקודו. בעקבות זאת, ב-19 בינואר, נעצר נגיים, ששהה באיטליה, על ידי המשטרה האיטלקית, אך שוחרר וגורש ב-21 בינואר. לניתוח משמעויות אי-שיתוף הפעולה עם בית הדין ראו: 30 בינואר, [שנטל מלוני](#), [Just Security](#).

ב-23 בינואר [הגיש](#) משרד התובע של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) בקשה להוצאת צווי מעצר נגד מנהיג ארגון הטאליבן באפגניסטן, חיבאטוללה אחונדזאדה, ונגד נשיא ערכאת השיפוט העליונה של אפגניסטן, עבדול חכים חאקאני, בגין ביצוע פשע נגד האנושות של רדיפה על רקע מגדרי.

ב-20 בינואר הושבע דונלד טראמפ לכהונה שניה כנשיא ארה"ב. מיד עם כניסתו לתפקיד, החל הנשיא להפעיל סמכויות ולחתום על צווים נשיאותיים רבים אשר משנים בצורה משמעותית את מדיניות הממשל האמריקאי כפי שנקבעה על ידי הנשיא הקודם, ג'ו ביידן (ראו רשימה מתעדכנת של צווים נשיאותיים [כאן](#)). בין הצעדים המשמעותיים שביצע טראמפ בחודש ינואר: [חנינת](#) כ-1,200 עבריינים שהורשעו בהשתתפות ב"מהומות הקפיטול" ב-6 בינואר 2021; [הכרזה](#) על מצב חירום בגבולה הדרומי של ארה"ב; [הוצאת](#) ארה"ב מהסכם האקלים של פריז; [שינוי](#) ארגון המועצה לביטחון לאומי של ארה"ב (NSC); [השהייה](#) למשך 90 יום של כל תכניות הסיוע למדינות זרות של ממשל ארה"ב; ו[הפסקת](#) חברותה של ארה"ב בארגון הבריאות העולמי (WHO).

פברואר:

ב-3 בפברואר הנשיא טראמפ חתם על [צו](#) נשיאותי המורה על פרישת ארה"ב ממועצת זכויות האדם של האו"ם (UNHRC) וסוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (UNRWA), וכן על בחינה מחודשת של מעורבות ארה"ב בארגון החינוך, המדע והתרבות של האו"ם (UNESCO).

ב-6 בפברואר הנשיא טראמפ חתם על [צו](#) נשיאותי המטיל סנקציות על בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) בעקבות הוצאת צווי המעצר נגד ראש ממשלת ישראל ושר הביטחון לשעבר. הצו מטיל סנקציות על בכירי בית הדין ובני משפחותיהם הקרובים, הכוללות הקפאת נכסים וחסימת גישה לרכוש, וכן איסור כניסה לארצות הברית. נשיאת בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) טומוקו

אקאנה, [גינתה](#) את הצו וכינתה אותו חלק מסדרת התקפות חסרות תקדים שנועדו לערער את יכולתו של בית הדין לנהל צדק. [בהצהרה](#) משותפת 79 מדינות החברות באמנת רומא הביעו את תמיכתן בבית הדין וציינו כי הסנקציות עלולות לשבש קשות את עבודתו.

ב-11 בפברואר בית הדין האירופי לזכויות האדם [פסק](#) נגד רוסיה בגין הפרת הזכות לחופש הביטוי, זאת בעקבות קנסות, העמדה לדין של יחידים וחסימת כלי תקשורת אשר כוונו נגד פרסומים של "חדשות לא רצויות" בנוגע למלחמה באוקראינה.

ב-13 בפברואר בית משפט בארגנטינה [הוציא](#) צווי מעצר בינלאומיים נגד 22 קצינים בצבא מיאנמר ושלושה אזרחים, בשל מעורבותם ברצח עם שבוצע נגד קהילת הרוהינגיה. הפסיקה ניתנה במסגרת חקירתה של ארגנטינה את הפשעים נגד האנושות שבוצעו במיאנמר, על פי עקרון הסמכות השיפוטית האוניברסלית.

ב-19 בפברואר טאליבן [הודיע](#) כי אפגניסטן לא תכיר עוד בסמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC), וכי הצטרפותה של המדינה לאמנת רומא בשנת 2003 מבוטלת. זאת, לאחר בקשתו של התובע הראשי של ה-ICC מינואר השנה להוצאת צווי מעצר נגד המנהיג העליון של טאליבן ונשיא בית המשפט העליון של אפגניסטן.

ב-21 בפברואר מועצת הביטחון של האו"ם [אימצה](#) פה אחד החלטה המגנה את המתקפה המתמשכת של מורדי M23 במזרח הרפובליקה הדמוקרטית של קונגו (DRC) וקוראת לכוחות ההגנה של רואנדה (RDF), התומכים בקבוצת המורדים, לסגת באופן מיידי מהשטח הקונגולזי.

ב-24 בפברואר העצרת הכללית של האו"ם [אימצה](#) שתי הצעות החלטה בנוגע לפלישתה של רוסיה לאוקראינה במלאת שלוש שנים למלחמה. שתי ההחלטות, אחת הוצעה על ידי אוקראינה והשנייה על ידי ארצות הברית, קראו לשמירה על שלום וביטחון בינלאומיים. עם זאת, נוסח ההצעה האמריקאית תיאר את הפלישה כ"עיוות", דבר המהווה שינוי משמעותי מהעמדתה הקודמת.

ב-24 בפברואר מועצת האיחוד האירופי [פרסמה](#) חבילה נוספת של סנקציות על רקע המלחמה המתמשכת באוקראינה. במקביל, בריטניה [פרסמה](#) רשימה מעודכנת של סנקציות שלה נגד רוסיה.

במהלך חודש פברואר הוצאו מספר החלטות של בתי משפט בארה"ב בנוגע לתביעות אשר הוגשו נגד צוים נשיאותיים העסקים ב: סיום מתן אזרחות על בסיס זכות לידה ([החלטה א'](#), [ב'](#), [וג'](#)) [והגנה על ילדים מפני פגיעה כימית וכירורגית](#).

מרץ:

ב-3 במרץ השופט יוגי איוסאוה (יפן) [נבחר](#) לנשיא בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג (ICJ), בעקבות התפטרותו של השופט נאוואף סלאם מתפקיד הנשיא ב-14 בינואר 2025. הנשיא איוסאוה חבר בבית הדין מאז יוני 2018.

ב-11 במרץ [נעצר](#) נשיא הפיליפינים לשעבר, רודריגו רואה דוטרטה, על ידי רשויות רפובליקת הפיליפינים ונמסר למשמורת בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) בהתאם לצו מעצר אשר הוצא על ידי התובע של ה-ICC ב-10 בפברואר בגין אישומים ברצח כפשע נגד האנושות. מועד תחילת הדיון לאישור האישומים [נקבע](#) ל-23 בספטמבר 2025.

ב-13 במרץ בית הדין האירופי לזכויות האדם (ECHR) [קבע](#) כי אוקראינה הפרה את האמנה האירופית לזכויות האדם בכך שלא מנעה ולא חקרה כראוי את מקרי האלימות במהלך ההפגנות הפרו-אירופיות של המיידאן באודסה בשנת 2014. ב-18 במרץ בית הדין האירופי לזכויות האדם (ECHR) [פסק](#) נגד טורקיה בגין הפרת הזכות למשפט הוגן, לאחר שבתי המשפט הפנימיים במדינה לא סיפקו נימוקים מספקים להרשעת מוסטפה אידין בגין חברות בארגון טרור מזוין ב-2014. מדובר בהפרה של סעיף 6 לאמנה האירופית לזכויות האדם אשר מבטיח את הזכות למשפט הוגן ופומבי.

ב-19 במרץ הוועדה הבינלאומית העצמאית של האו"ם לחקירת המצב באוקראינה [קבעה](#) כי היעלמויות כפויות ועינויים נרחבים שבוצעו על ידי רוסיה במהלך הפלישה לאוקראינה מהווים פשעים נגד האנושות.

ב-24 במרץ ממשלת בריטניה [הטילה](#) סנקציות, הכוללות איסורי כניסה לבריטניה והקפאת נכסים, על ארבעה בכירי צבא לשעבר האחראים על הפרות חמורות של זכויות אדם במהלך מלחמת האזרחים בסרי לנקה, כולל הוצאות להורג ללא משפט, עינויים ו/או ביצוע אלימות מינית.

ב-28 במרץ בין בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) ורפובליקת לטביה [חתמו](#) על הסכם לביצוע עונשי מאסר שלפיו מורשעים על ידי ה-ICC יוכלו לרצות את עונשם בכלא בלטביה, אם הדבר יוחלט על ידי בית הדין ויאושר על ידי ממשלת לטביה.

במהלך חודש מרץ הוצאו מספר החלטות של בתי משפט בארה"ב בנוגע לתביעות אשר הוגשו נגד צוים נשיאותיים שהוציא הנשיא דונלד טראמפ העסקים ב: הגבלות על משרדי עורכי דין [WilmerHale](#) ו-[Jenner & Block LLP](#); [סיום מתן אזרחות על בסיס זכות לידה](#); [מניעת עיבוד בקשות המקלט](#); [מניעת שירות צבאי עבור אנשים טראנסגינדרים](#); [איסור על תוכניות גיוון, שוויון והכללה \(DEI\)](#); [הערכה מחדש והתאמת סיוע החוץ של ארצות הברית](#).

אפריל:

ב-1 באפריל [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECHR) כי בית המשפט העליון למנהל בבולגריה לא הפר את זכותו של מיכאיל דויאנוב למשפט הוגן ולשיפוט בלתי תלוי. דויאנוב טען לניגוד עניינים, משום שהגיש עתירה נגד בית המשפט עצמו, אך בית הדין האירופי קבע פה אחד כי לא הוצגו ראיות קונקרטיות להטיה שיפוטית.

ב-4 באפריל [אימצה](#) לראשונה מועצת זכויות האדם של האו"ם החלטה בנושא מוקשים נגד אדם, הקוראת לשיתוף פעולה בינלאומי, חינוך למניעת סיכונים ותמיכה בנפגעים. ההחלטה התקבלה על רקע מגמה מדאיגה של נסיגת מדינות מהאמנה לאיסור מוקשים (אמנת אוטוזה), שנחתמה ב-1997.

ב-7 באפריל לשכת הערעורים של בית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) [דחתה](#) את ערעורו של דומיניק אונגוון, אשר הורשע בפברואר 2021 ב-61 סעיפי אישום של פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות, ואישרה את החלטת לשכת המשפט בעניין הפיצויים.

ב-8 באפריל [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECHR) כי לבריטניה אין חובה למנוע מחברי פרלמנט לחשוף מידע מוגן בצווי איסור פרסום במסגרת פעילותם הפרלמנטרית. ההחלטה ניתנה בעקבות עתירתו של איש העסקים סר פיליפ גרין, שטען לפגיעה בפרטיות לאחר ששמו נחשף בפרלמנט חרף צווי איסור פרסום.

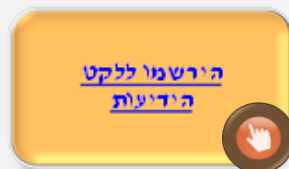
ב-17 באפריל איראן [הגישה](#) תביעה לבית הדין הבינלאומי לצדק בהאג (ICJ) נגד קנדה, שבדיה, אוקראינה ובריטניה, בטענה שהחלטת מועצת התעופה הבינלאומית (ICAO) לדון באחריותה להפלת טיסת PS752 ב-2020 אינה חוקית. איראן טוענת כי למועצה אין סמכות לדון בפרשה, שההליך היה בלתי הוגן, ודורשת לבטל את ההחלטה של ICAO ממרץ האחרון.

ב-17 באפריל [הסיב](#) בית המשפט העליון של רוסיה את תנועת הטליבאן מרשימת ארגוני הטרור שבה נכללה מאז 2003. ההחלטה מאפשרת לרוסיה להעמיק את קשריה עם הטליבאן.

ב-29 באפריל [הורה](#) בית הדין של האיחוד האירופי למלטה לסיים את תוכנית "דרכוני הזהב", במסגרתה מוענקת אזרחות למשקיעים זרים בתמורה לתשלום. בית הדין קבע כי הענקת אזרחות ללא קשר ממשי למדינה מפרה את עקרונות האיחוד האירופי.

במהלך חודש אפריל הוצאו מספר החלטות בבתי משפט בארה"ב בנוגע לתביעות אשר הוגשו נגד צוים נשיאותיים שהוציא הנשיא דונלד טראמפ העוסקים ב: [הגבלת מימון פדרלי לפרויקטים המקיימים "אידיאולוגיית מגדר"](#); [סנקציות על משרד עורכי הדין Susman Godfrey](#); [שינוי מדיניות הדרכונים למניעת עדכון מגדר](#); [מניעת מימון פדרלי מערים המסרבות לשתף פעולה עם רשויות ההגירה הפדרליות](#); [דרישות חדשות לרישום בוחרים](#). כמו כן, באתר [Just Security](#) ניתן לראות את הסקירה עדכנית ודיון בהשלכות הצווים הנשיאותיים.

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות הקודמים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- arport.yulia@gmail.com

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2024 כל הזכויות שמורות